

Učni načrt

Predmet

K O M O R N A I G R A

1. Opredelitev predmeta
2. Splošni cilji predmeta
3. Operativni cilji predmeta - dejavnosti
4. Operativni cilji predmeta – vsebina in zasedbe
5. Cilji in standardi
6. Didaktična priporočila
7. Izvedbeni standardi in normativi

1. OPREDELITEV PREDMETA

Komorna igra se izvaja v skladu s predmetniki za pouk inštrumentov in petja. Praviloma so vanjo vključeni učenci višje stopnje glasbene šole, medtem ko pri violini, violončelu, harmoniki, klavirju, kitari, kljunasti flavti in petju že tudi učenci zadnjih razredov nižje stopnje. Pouk se izvaja v skupinah od dva do devet učencev (duo oziroma duet, trio oziroma tercet, kvartet, kvintet, sekstet, septet, oktet, nonet in decet) in je pomembno dopolnilo pouka solističnega inštrumenta oziroma petja. Učencem omogoča doseganje ustreznega znanja in pridobivanje izkušenj za začetek vključevanja v skupinsko muziciranje. Učencem klavirja je treba omogočiti muziciranje v klavirskem duu, saj ostaja igranje klavirja štiriročno na glasbenih šolah za veliko učencev edina oblika komornega poustvarjanja.

2. SPLOŠNI CILJI PREDMETA

UČENCI:

- se izoblikujejo v vsestransko razvito osebnost, s pozitivnim odnosom do dela, umetnosti in potrebe po izpopolnjevanju in razvoju,
- razvijajo glasbeno kulturo in smisel za glasbo,
- prebujajo zanimanje in ljubezen do glasbe in glasbenega izražanja,
- spoznavajo tudi drugo glasbeno literaturo, značilnosti posameznih skladateljev in stilov,
- razvijajo izvajalske sposobnosti in delovne navade,
- se usposablajo za nadaljnje glasbeno izobraževanje,
- se navajajo na samokontrolo, nadzor zvoka in poslušanja soigralca/-ev,
- razvijajo natančne ritmične predstave,
- razvijajo analitično obvladovanje notnega besedila.

3. OPERATIVNI CILJI PREDMETA - DEJAVNOSTI

UČENCI:

- igrajo preproste due,
- igrajo lažje skladbe v različnih skupinah istovrstnih inštrumentov,
- igrajo v različnih komornih skupinah,
- pridobivajo znanja in spoznavajo načine igranja v najrazličnejših medsebojnih instrumentalnih in pevskih povezavah,
- igrajo lažjo koncertno literaturo in zahtevnejše skladbe v različnih zasedbah,
- spoznajo osnovne zakonitosti komorne igre.

4. OPERATIVNI CILJI PREDMETA - VSEBINA IN ZASEDBE

GODALA:

- **violina** (od 2 do 4 violine),
- violina:
 - in klavir,
 - in harfa,
 - in kitara;
- **godalni trio,**
- godalni kvartet;

- **klavirski trio;**
- **razni sestavi:**
 - dve violini in violončelo,
 - dve violini, violončelo in čembalo,
 - flavta, oboa, violina, violončelo in klavir (čembalo),
 - kitara in godalni kvartet,
 - tri violine in violončelo,
 - glas in klavirski trio in
 - druge podobne povezave (tudi s tolkali),
 - dva, tri, štiri violončela.

PIHALA, TROBILA, TOLKALA:

- **flavta** (duo, trio in kvartet),
- flavta:
 - in kitara,
 - in orgle,

- in klarinet,
- oboa in klavir,
- 2 flavti in klavir (čembalo),
- in violončelo;

- **pihalni trio** (flavta, oboa, klarinet),
- pihalni kvartet (flavta, oboa, klarinet, fagot),
- pihani kvintet (pihalni kvartet in rog);

- **oboa** (duo, trio in kvartet);

- **klarinet** (duo in trio klarinetov),
- kvartet klarinetov (štirje enaki, 3 B-klarineti in bas klarinet);

- **saksofon** (duo in trio),
- kvartet saksofonov (sopran, alt, tenor, bariton);

- duo **kljunastih flavt**,
- trio kljunastih flavt (sopran, alt, tenor),
- kvartet kljunastih flavt (2 sopran, alt in tenor),
- pet ali več kljunastih flavt;

- **trobenta** (duo, -rio in kvartet);

- **trobilni kvintet** (2 trobenti, rog, pozavna, tuba);

- **rog** (duo, trio in kvartet);

- **pozavna** (duo, trio in kvartet);

- **tuba** (duo, trio in kvartet enakih ali različnih uglasitev);

- **tolkala** v najrazličnejših kombinacijah, sama ali s klavirjem (tudi s pihali in trobili).

KLAVIR, HARMONIKA, ORGLE:

- **klavirski duo**,
- klavir štiriročno;

- **harmonika** (duo, trio in kvartet);

- **orgle** štiriročno,
- orgle:
 - in violina,
 - in 2 violini,
 - in violončelo,
 - in flavta,
 - in oboa,
 - in trobenta,
 - in pozavna,
 - in glas,
- orgle, glas in drugi inštrumenti (violina, flavta ali oboa).

KITARA, HARFA IN CITRE:

- **kitarski duo** in trio,
- kitara in flavta;
- **harfa:**
 - in klavir,
 - in flavta,
 - flavta in godala,
 - in godala,
 - in drugi inštrumenti,
 - in glas,
- ansambel harf;
- **citarski duo** (enaka ali različna inštrumenta, altovske in diskantne citre),
- citarski trio (altovske in dvojne diskantne citre),
- citarski kvartet (basovske, altovske, diskantne in kvintne citre),
- mešane zasedbe s citrami, kitaro, harfo in različnimi melodičnimi inštrumenti (flavta, violina itd.).

Literatura za komorne sestave je zelo obsežna, vendar jo je treba pogosto prirejati za sestave, ki so na voljo na šoli.

5. DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Osnovna učiteljeva naloga je, da razvija ljubezen do glasbe in skupinskega muziciranja.

Učenci naj se, odvisno od inštrumenta, vključujejo v komorne skupine in sodelujejo v čim več različnih sestavih, od dua do večjih ansamblov, sprva z enakim ali sorodnim inštrumentom (pianisti: štiročno ali na dveh klavirjih, violinisti z violinistom ali violončelistom), kasneje v kombinaciji s klavirjem, kitaro, harfo, harmoniko, pihali in tolkali. Zelo primerno je tudi vključevanje pevcev, saj so mnoge skladbe napisane za glas in/ali inštrument.

Zelo nadarjeni in uspešni učenci naj bodo vključeni s stalne oziroma celoletne komorne skupine, drugi obvezniki tega muziciranja pa se lahko v zasedbi menjajo ob polletju.

Skladbe ne smejo biti prezahtevne. Zelo pomembno je tudi, da je raven znanja učencev približno izenačena, saj sicer lahko pride do najrazličnejših težav. Pri komorni igri lahko tudi že uvajamo t. i. "prima vista" igranje.

Pri razporejanju učencev v komorne skupine moramo paziti tudi na to, da ne prihaja do njihove neenakomerne obremenjenosti, predvsem kadar jih je manj (violončelo, viola, oboa, fagot). Zato naj bodo možnosti različnih kombinacij inštrumentov in pevcev čim pestrejše. Razpoložljiva literatura je zelo obširna, predvsem pa se na tej stopnji poslužujemo tudi različnih "domačih" priredb; poudarek naj bo tudi na slovenski glasbi.

Posebna težava komorne igre pihal in trobil je v raznorodnosti inštrumentov, saj ima vsak svoje značilnosti, ki jih je treba kar naprej usklajevati. Zato učence nenehno navajamo na medsebojno poslušanje, na čim bolj enako artikuliranje in enotno fraziranje.

Poseben problem, ki mu moramo posvečati vso skrb, je intonacija, zato so nujne intonacijske vaje (skupno igranje lestvic in akordov).

Navajanje na skupinsko igro, različne vrste intoniranja, čim prej tudi na stilne zakonitosti, reševanje specifičnih ritmičnih, agogičnih in tonskih problemov pa sestavljajo tudi začetke orkestralne igre, v kateri se vse težave in problemi samo še povečujejo.

Smisel in pomen komorne igre je tudi v nastopanju.

6. CILJI IN STANDARDI ZNANJA

Standardi znanja so vezani na operativne cilje in stopnji izobraževanja ustrezno literaturo za različne komorne skupine oziroma zasedbe. Učenci so ritmično urejeni in obvladujejo intonačno prilagajanje soizvajalcem oziroma skupini. Obvladujejo zahtevne tehnične in muzikalne prvine. Izvedba skladb mora biti logična in doživeta, približevati se je treba originalnemu tempu. Najboljši ansambli večkrat nastopijo na raznih javnih nastopih zunaj šole oziroma na revijah in na tekmovanjih ustreznih komornih skupin.

7. IZVEDBENI STANDARDI IN NORMATIVI

Materialni pogoji

Učilnica mora biti primerno velika, akustična in zvočno izolirana (trobila, tolkala!). Polega klavirja so v učilnici še avdiokomplet, notna stojala, omara, šolska miza in stoli.

Za izvedbo določene komorne literature, predvsem za pihala in trobila, mora šola postopoma nabaviti tudi ustrezne inštrumente, kot npr. bas klarinet, tenorsko kljunasto flavto, bariton saksofon, basovsko tubo.

Preverjanje in ocenjevanje znanja

Znanje preverjamo pri pouku in na nastopih. Ocene oblikujemo v skladu s Pravilnikom o prevajanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v glasbenih šolah.